

Tam Yargı Davalarında Miktar Artırımı Yapılan Tutara da Dava Tarihinden İtibaren Faiz İşleyeceği Hususunda İçtihatlar Birleştirildi.

I. Giriş

Danıştay'ın 2021/5 esas ve 2024/2 karar numaralı İçtihatları Birleştirme Kurulu Kararı ("**Karar**"), 16.04.2025 tarih ve 32872 sayılı Resmî Gazete'de yayımlandı. Söz konusu kararda Yüksek İdare Mahkemesi, idarenin işlem ve eylemlerinden doğrudan zarar gören kişileri korumaya yönelik bir eğilimle, miktar artırım talebine konu tutara dava dilekçesinde talep edilen tutarla aynı tarihten itibaren faiz işlemesi gerektiğine hükmetmiştir.

Karar'ın tam metnine [buradan](#) ulaşabilirsiniz.

II. Tam Yargı Davalarında Miktar Artırımı Düzenlemesinin Gelişimi

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 125. maddesinde, idarenin her türlü eylem ve işlemine karşı yargı yolunun açık olduğu ve idarenin kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlü olduğu hükmüne dayanılarak 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun ("**İYUK**") 2. maddesinde kişilerin açabileceği idari dava türleri düzenlenmiştir. Bu kapsamda idari işlemin iptali davasıyla birlikte düzenlenen, "*idari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan **tam yargı davaları***", bir başka ifadeyle idare aleyhine açılan tazminat davalarıdır. Bu davalarda amaç, kişinin idare tarafından uğratıldığı gerçek zararın giderilmesidir.

2013 yılından önce idari yargılama usulünün çağın gereksiniminin gerisinde kalması sebebiyle tam yargı davaları açılırken, zarar miktarının tam olarak tespit edilememesi veya zararın hesaplanamaması nedeniyle dava dilekçesinde olduğundan düşük gösterilen talep miktarının yargılama sürecinde incelenen delillere dayanılarak artırılması, iddianın ve savunmanın genişletilmesi ve değiştirilmesi yasağına takılmaktaydı. İdari yargıda ek dava müessesesi de bulunmadığından, davacıların zararlarının tamamının karşılanması mümkün değildi.

Miktar artırımının usulen tanınmış bir hak olmaması nedeniyle hak kaybına uğrayan davacıların başvuruları hakkında Anayasa Mahkemesi ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi mahkemeye erişim hakkının ihlal edildiğine yönelik kararlar vermiş ve bu ihlal kararları üzerine 30.04.2013 tarih ve 28633 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 6459 sayılı Kanun’un 4. maddesiyle İYUK’un 16 maddesinin 4. Fıkrasına

“ancak, tam yargı davalarında dava dilekçesinde belirtilen miktar, süre veya diğer usul kuralları gözetilmeksizin nihai karar verilinceye kadar, harcı ödenmek suretiyle bir defaya mahsus olmak üzere artırılabilir ve miktarın artırılmasına ilişkin dilekçe otuz gün içinde cevap verilmek üzere karşı tarafa tebliğ edilir”

ifadesi eklenmek suretiyle tam yargı davalarında talep sonucunun artırılması mümkün hale gelmiştir. Etkili başvuru ve adil yargılanma hakkını temin etmeye yönelik olarak getirilen miktar artırımı kurumu, hukuk yargılamasındaki ıslah müessesesiyle benzer nitelikte olup, İYUK’ta öngörülen usuli sınırlamalar çerçevesinde uygulanabilecektir.

III. Daire Kararları ve Danıştay Başsavcısının Görüşü

Danıştay Daireleri yeni usul kuralıyla artırılan miktara işleyecek faiz konusunun açıkça düzenlenmemiş olması nedeniyle faize hangi tarihten itibaren hükmedilmesi gerektiği konusunda haklarını arayan kişiler arasında adaletsizliğe yol açacak şekilde farklı yönde kararlar vermiş ve bu Danıştay Daireleri arasında süregelen bir içtihat farklılığına yol açmıştır. Karar’da örnek gösterilen;

- 2. Daire’nin 2016/15694 E., 2019/976 K. sayılı 05.03.2019 tarihli, 8. Daire’nin 2016/14173 E., 2021/1384 K. sayılı 05.03.2021 tarihli, 10. Daire’nin 2015/2427 E., 2020/3409 K. sayılı 30.09.2020 tarihli; 12. Daire’nin 2018/9732 E., 2020/4072 K. sayılı 08.12.2020 tarihli kararlarında; artırılan kısma yönelik olarak miktar artırım dilekçesinin **idareye tebliğ edildiği tarihten itibaren,**
- 2. Daire’nin 2016/7379 E., 2020/1219 K. sayılı 27.02.2020 tarihli; 6. Daire’nin 2015/5594 E., 2020/2234 K. sayılı 20.02.2020 tarihli kararlarında; artırılan kısma yönelik olarak miktar artırım **dilekçesinin mahkeme kayıtlarına giriş tarihinden itibaren,**

- 10. Daire'nin 2021/598 E., 2022/2602 K. sayılı 17.05.2022 tarihli kararında; miktar artırım dilekçesi ile artırılan dava değerinin tamamına **görevsiz yargı yerinde dava açma tarihinden itibaren,**
- İdari Dava Daireleri Kurulu'nun 2019/53 E., 2020/853 K. sayılı 09.06.2020 tarihli kararında; miktar artırım dilekçesiyle artırılan dava değerinin tamamına **temerrüt tarihinin dava açma tarihi veya idareye başvuru tarihi olarak kabul edilmesi suretiyle bu tarihlerden birinden itibaren,**
- 8. Daire'nin 29.06.2021 tarih ve 2021/2492 E., 2021/3450 K. sayılı kararında; miktar artırım dilekçesiyle artırılan dava değerinin tamamına **davalı idareye başvuru tarihinden itibaren**

faiz uygulanmasına karar verilmiştir. Görüldüğü üzere, Danıştay Daireleri tarafından verilen birbiriyle çelişen kararlar, uygulamada hukuki istikrarı zedeleyecek ölçüde süreklilik arz etmekteydi. Bu nedenle, Danıştay İçtihatları Birleştirme Kurulu ("**Kurul**") tarafından Danıştay Başsavcısının da görüşü alınarak, içtihatların birleştirilmesi suretiyle görüş ayrılığının giderilmesine karar verilmiştir.

Danıştay Başsavcısı, görüşünde idareye yapılan başvurunun amacı ve işlevinin idareyi temerrüde düşürmeye yönelik olmadığı, özel hukukta dahi haksız fiil ve sebepsiz zenginleşme gibi sözleşme dışı sorumluluk hallerinde temerrüt ihtarının aranmadığı ve temerrüdün söz konusu haksız fiilin işlendiği an itibarıyla gerçekleştiğinden yola çıkarak, idarenin de zararı doğuran eylem tarihinde zaten temerrüt halinde olduğunu belirtmiş ve tam yargı davalarında, miktarın artırılması halinde, **dava dilekçesinde talep edilen miktar için hangi tarihten itibaren faize hükmedilecekse artırılan miktar için de aynı tarihten itibaren faize hükmedilmesi gerektiği** yönünde içtihatların birleştirilmesinin uygun olacağı sonucuna varmıştır.

IV. Danıştay İçtihatları Birleştirme Kurulu'nun İncelemesi ve Kararı

Yukarıdaki kararlardan bazılarında benimsenen görüşe göre, davacıların gerçek zararlarını yansıtan tutar, miktar artırım dilekçesiyle artırılan dava değeridir. Bu zararın; mahkemece yaptırılan bilirkişi incelemesiyle ya da miktar artırım dilekçesinin verildiği tarihte değil, olay tarihinde veya idareye başvuru tarihinde ortaya çıktığı kabul edilmelidir. Zararın miktarının dava açılırken tam olarak bilinmemesi veya tespit

edilememesi sebebiyle dava tarihinde tümüyle talep edilmesi mümkün olmadığından, artırılan tutar yönünden de dava tarihi veya idareye başvuru tarihinden itibaren faiz uygulanması gerekmektedir.

Kurul, yaptığı değerlendirme sonucunda açıklanan görüşü benimsemiş ve tam yargı davalarında davacının dava açma iradesinin baştan itibaren gerçek zararının tümüyle tazmini olduğunu, bu iradenin dava dilekçesinde henüz belirlenemeyen kısmı da kapsadığını kabul ederek dava dilekçesinde talep edilen miktar için hangi tarihten itibaren faize hükmediliyorsa, yargılama sürecinde belirlenen ve artırım talep edilen miktar için de aynı tarihten itibaren faize hükmedilmesi gerektiğine hükmetmiştir.

Sonuç olarak; Kurul tarafından yerinde bir şekilde dava dilekçesiyle talep edilen miktara yürütülecek faizin başlangıç tarihinin, miktar artırım dilekçesi ile artırılan tutar için de geçerli olduğunun kabulünün; Anayasa ile güvence altına alınan hak arama özgürlüğüne hizmet edeceği, yargılamaya hakim olan ilkelerden olan adil yargılanma hakkıyla 6459 sayılı Kanun'un amacına da uygun düşeceğine kanaat getirilmiş ve **dava dilekçesinde talep edilen miktar için hangi tarihten itibaren faize hükmedilecekse arttırılan miktara da aynı tarihten itibaren faize hükmedilmesi gerektiği yönünde içtihatların birleştirilmesine** 24.10.2024 tarihinde oy çokluğuyla karar verilmiştir.

V. Sonuç

Danıştay İçtihatları Birleştirme Kurulu Karar'ıyla birlikte, tam yargı davalarında miktar artırım yapılan hallerde artırılan kısma hangi tarihten itibaren faiz işletileceği hususundaki içtihat farklılıkları giderilmiş ve uygulamada yaşanan tereddütlere son verilmiştir. Kurul'un, davacının gerçek zararının miktar artırım dilekçesiyle somutlaştığına ve böylece dava dilekçesinde talep edilen tutara hangi tarihten itibaren faiz işletilecekse artırılan tutara da o tarihten itibaren faiz işletilmesine yönelik değerlendirmesi hem yargılamada hak arama hürriyetinin hem de adil yargılanma ilkesinin somut şekilde hayata geçirilmesine katkı sağlayacak, idari yargı mercilerinin yeknesak uygulama geliştirmesini temin ederek hukuki öngörülebilirlik ve hukuk güvenliğini güçlendirecektir.

Dr. iur. Onur Ergönen, Yönetici Ortak

Can Kaleli, Avukat

Işıl Gizem Demirtaş, Stajyer Avukat